

Side for Hesteavlens Skyld, og at det, vi nu gjøre, kun er at tilfredsstille en Fordom, som jeg iøvrigt meget gjerne vil indrømme sin Berettigelse, og, for at tilfredsstille den Fordom, som saa mange andre, skal jeg derfor heller ikke gjøre nogen Indsigelse mod at votere for denne Lov. Jeg skal overlade det til Andre, at rette i Enkelthederne, om de troe det fornødent; jeg troer, at det hele Apparat ikke behøves, men jeg skal alligevel endnu denne Gang tilfredsstille en temmelig almindelig Fordom og lade nogle Aar gaae hen derover, og, naar vi da, efter i nogle Aar at have anstrengt os i denne Retning, see, at Hesteavlen stadigt gaaer fremad, skøndt vi have den Overbeviisning, at den stadigt gaaer tilbage, saa ville vi maaffee ogsaa komme bort fra denne Fordom og meget mere overlade denne Sag, ligesom Hornqvæg og Faar, til sin egen Frihed og sit eget Raaderum.

Jesperfen: Det er ikke min Hensigt her at imødegaae Grundtanken i denne Lov, nemlig, at Staten skal gribe ind med kraftige Midler for at ophjælpe Heste- og Huusdyravlen, hvor overbeviist jeg end er deels om, at det er høist urigtigt af Staten at opkræve Skatter, for derefter igjen at dele dem ud til de enkelte Næringsdrevende efter den lovgivende Magts Formening om, hvormeget enhver Næringsgreen kan have godt af at faae, deels om, at Staten ikke kan gjøre Næringsveiene en større Tjeneste end at overlade dem til deres egen naturlige Udvikling (Hør!). Jeg erkjender nemlig paa den anden Side, at der i denne Retning for Dieblisset er en overveiende Stemning for „at Noget maa der gøres“, for at bruge et gammelt bekjendt Udtryk, og jeg vil ikke kæmpe imod den rivende Strøm. Hvad jeg derimod vil forsøge, er, om det endnu ikke skulde være muligt at faae denne Sag til at gaae i nogen anden Retning. Vi see, at Loven falder i 3 Hovedafdelinger efter de 3 forskjellige Maader, hvorpaa Staten skal træde understøttende til: den første er ved Præmieuddeling gennem Amtene, den anden er ved et Landstutteri og den tredje er ved et Stamstutteri. Hvad den første Side af Sagen angaaer, saa finder jeg, at det er Noget, man meget vel kan gaae ind paa. Der findes

rundt omkring i Landet — om det er i alle Amter tør jeg ikke sige, men det er ialtsald at haabe, at det snart vil blive i alle Amter — frivilligt dannede Foreninger, som selv have at vælge deres Bestyrere og dertil — jeg er overbeviist derom — vælges paa ethvert Sted Mænd, som er denne Sag vorne, og som baade have Evne og Villie til at styre Tingene fornuftigt. Jeg tilstaaer ogsaa, at jeg ved saadanne Leiligheder oftere har hørt klage over, at det, hvor meget man end var villig til at offre sin Tid og Flid for Sagen, dog var vanskeligt at tilvejebringe de absolut fornødne Pengemidler, og jeg har flere Gange hørt yttre Duffe om, at man, naar man iøvrigt lagde sin Flid og Virksomhed for Dagen, saa maatte faae nogen Understøttelse af Staten. Derfor siger jeg: Ja, lad os gaae ind paa denne Sag; men, med den første Taler her idag erkjender jeg, at, naar man vil det, saa er den dertil bestemte Sum meget for ringe; thi 7600 Rbd. til hele Landet anseer jeg som en stor Ubetydelighed. Det er egentlig kun en Løkkemad for at føre Folk ind paa Sagen, det er latterligt at uddele Præmier paa 2 à 3 Rbd.; skal der gives Præmier, skal det være af et langt andet Omfang. Jeg mener ogsaa derfor, at vi i denne Retning skulle gaae noget videre, og, hvorvidt man i saa Henseende vil gaae, skal jeg følge med. Jeg kunde selv være tilbøjelig til under denne Post at foreslaae en Sum af 19,000 Rbd., som vilde være 1000 Rbd. til hvert Amt, og som jeg antager er det Mindste, hvormed der kan udrettes Noget, naar man virkelig vil, at det Hele skal betyde Noget, og ikke, som jeg sagde før, blot være en Løkkemad. Jeg skal, hvis der er Stemning for det, endog gaae til et endnu høiere Beløb, thi Formaålet er ganske vist stort og godt, og, udrettes der Noget ved Hjælp af disse Penge, saa kommer det ind igjen paa mangfoldige Maader, saa ere de ikke bortkastede, men saa ville de bære deres gode Resultater. Hvad derimod de to andre Sider af Sagen angaaer, saa have vi der igjen den gamle Fordom, at der ikke kan see noget Kraftigt i en Industrie, uden at Staten skal staae i Spidsen for det, Indenrigsministeren skal bestyre den, ellers gaaer det ikke. — Han skal